

درس دوم: تداوم هدایت

دین ← راه - روش

دین اسلام ← راه و روشی که خدا برای زندگی انسانها برگزیده، به معنای عام تسلیم بودن در برابر خدا

چرا خدا فقط یک دین برای هدایت بشر فرستاده است؟ با وجود یکی بودن دین چرا خدا پیامبران متعدد فرستاده است؟ چرا بعد از پیامبر اکرم (ص) پیامبر جدیدی نمی آید و پیامبری به ایشان ختم میشود؟

تداوم هدایت

فطرت مشترک، منشأ دین واحد:

فطرت ← نوع خاص آفرینش انسان

ویژگی فطری انسان

۱. عقل و اختیار

۲. گرایش به نیکی ها و بیزاری از بدی ها

۳. بی نهایت طلبی

۴. میل به جاودانگی

← به سبب این ویژگی های مشترک خدا یک **برنامه کلی** به انسان ها داده به نام

اسلام برای **تقرب به خدا**

این برنامه از انسان خواسته با **اندیشه در خود و جهان هستی** به **ایمان قلبی** برسد.

♦ در حیطه ایمان قلبی ایمان به

❖ -خدای یگانه و دوری از شرک (توحید)

❖ -فرستادگان الهی و راهنمایان دین (نبوت) و (امامت)

❖ -سرای آخرت و پاداش و حسابرسی عادلانه (معاد)

❖ -عادلانه بودن نظام هستی (عدل)

در عرصه عمل

-انجام واجبات و ترک حرام (احکام، فروع دین، توحید عملی در بعد فردی)

- فضایل اخلاقی راکسب و از رذائل اخلاقی دوری (اخلاقیات)

- جامعه ای دینی براساس عدالت (توحید عملی در بعد اجتماعی)

- توحید عملی در بعد فردی

◆ نکته: اندیشه در آفاق و انفس ← ایمان قلبی ← عمل به اخلاقیات

- توحید عملی در بعد اجتماعی

◆ محتوای اصلی دعوت پیامبران یکسان - برخی احکام فرعی متناسب با زمان و سطح آگاهی مردم و نیازهای هر دوره تفاوت داشته (تفاوت در شکل و تعداد نه در اصل دین)

علل فرستادن پیامبران متعدد (تجدید نبوت)

الف) استمرار و پیوستگی در دعوت: لازمه ماندگاری تبلیغ دائمی و مستمر

این تداوم تعالیم جزء سبک زندگی و آداب و فرهنگ مردم

ب) رشد تدریجی سطح فکر مردم: اصول ثابت دین الهی در خور فهم و اندیشه

علل فرستادن پیامبران متعدد ← اندیشه انسان های دوران خود = در سطح فهم و درک مردم زمان خود

ج) تحریف تعلیمات پیامبر پیشین: ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه کتابت = فراموشی و تغییر تعلیمات پیامبران

◆ پیامبر (ص): *إِنَّا مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ أَمْرِنَا أَنْ نُكَلِّمَ النَّاسَ عَلَىٰ قَدْرِ عَقُولِهِمْ*: ما پیامبران مأمور شده ایم که با مردم به اندازه عقلشان سخن بگوییم.

◆ نکته: تحریف تعالیم پیامبران گذشته ← تغییر در اصول دین

رشد تدریجی سطح فکر و فرهنگ مردم ← تفاوت در فروع و احکام دین

عوامل ختم نبوت قرآن

۱- آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی: نهضت علمی و فرهنگی -

ظهور دانشمندان و عالمان فراوان ← تکامل جامعه انسانی

۲- حفظ قرآن کریم از تحریف: کوشش مسلمانان و تلاش پیامبر (ص) در جمع آوری و حفظ

بی نیازی از تصحیح و جاودانگی قرآن

۳- وجود امام معصوم پس از پیامبر (ص): تعیین امام از طرف خدا - ادامه مسئولیت های

پیامبر به جز دریافت وحی ← عدم کمبود جامعه در رهبری و هدایت

۴- پویایی و روزآمد بودن دین اسلام: پاسخ به همه نیازها در همه مکان و زمانها:

◀ **اول:** توجه به نیازهای متغیر در عین توجه به نیازهای ثابت

← نیاز ثابت یعنی قوانین مشخص مثل ازدواج

← نیاز متغیر یعنی شیوه و چگونگی قوانین در هر زمان نیاز به متخصص دین

◀ **دوم:** وجود قوانین تنظیم کننده ← خاصیت انطباق و تحرک (قاعده لا ضرر ولا ضرار فی الاسلام) یعنی اسلام با ضرر دیدن و ضرر رساندن مخالف است.

وظیفه پیامبران گذشته:

هر پیامبری آمدن پیامبر بعدی را بشارت می داد وجود دو یا چند دین **در یک زمان** نشانه سرپیچی از فرمان خدا و **عدم پیروی** از دستورات پیامبران گذشته اسلام تنها دینی که میتواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند.

◀ **توجه:** تجدید نبوت ها صحنه باشکوهی از تکامل دین است .

پیامبران مانند معلمان یک مدرسه اند که مطالب قبل را تکمیل می کنند

ایمان به آخرین پیامبر الهی یعنی ایمان به تمام پیامبران سابق